

MYTOLOGI FOR DUMMIES 8: GRUNDMYTER

af Chresteria

I *Det overnaturlige* nævner Erwin Neutzsky-Wulff flere steder forskellige GRUNDMYTER, som han kalder dem. Fremstillingen er imidlertid så koncentreret, at det godt kan være svært for den menige læser at danne sig et præcist overblik over emnet. I denne artikel vil vi derfor se på, hvad han skriver, og dernæst forsøge os med en uddybende gennemgang.

Grunden til, at grundmyte-begrebet er så vigtigt i mytologilæsningen, er, at det ligesom verdensaldermodellen tjener til at give et overblik over temmelig mange mytevarianter, fordi disse ved hjælp af sådanne læsningsredskaber kan føres tilbage til et overskueligt antal elementer og udgaver.

På samme måde som verdensaldermodellen er også grundmyte-anskuelsen rodfæstet i Neutzsky-Wulffs særlige religionsteori. Mens verdensaldrene omfatter hele spektret af kultisk fokus, lige fra hulemandens stamfædre til jernalderens mytologi-afvikling, er de beskrevne grundmyter udelukkende forankret i sølvalder-tankegangen. Som vi så i *Mytologi for dummes 4* i *Bathos* nr. 61, er også verdensaldermodellens tyngdepunkt sølvalderen, fordi den Neutzsky-Wulff'ske religionsmodel tager denne alder som udgangspunkt.

Man kunne tilsvarende opremse grundmyter for guld-, kobber- og jernalder, men især guldalderens vil ligge os meget fjernt, fordi vores tankegang i dén grad er præget af sølvalderens problemstillinger og kultiske konstellationer.

På sin vis kan både kobber- og jernalderen jo beskrives ud fra deres stillingtagen til det kultiske grundmønster, som det udfolder sig i sølvalderen, mens guldalder-tankegangen kan siges at beskrive verden, som den så ud, før den – kabbalistiske udtrykt – blev spaltet ud af Kether i Chokhma og Bina. Den for vores kendte verden tilgrundliggende dichotomi (nat-dag, koldt-varmt, op-ned, han-hun osv.) eksisterer således først med sølvalderen.

Derfor tager Neutzsky-Wulff sit udgangspunkt i sølvalderen, og derfor kredser langt de fleste myter (de oprindelige australieres o.lign. undtaget) om de grundmyter, som er så tæt knyttet til sølvalderens kærlighedsforhold mellem det transcendent mandlige og jordisk kvindelige. Nogle tager afstand hertil og forsøger at erstatte kvinden med den mandlige præst eller myste (kobberalderens mellemkomst) eller afviser det helt (jernaldervarianterne), men alle forholder sig på den ene eller anden måde hertil.

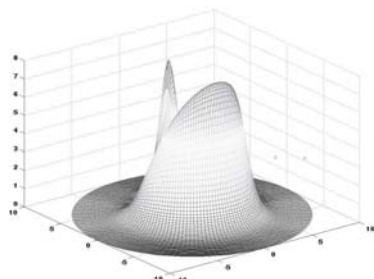
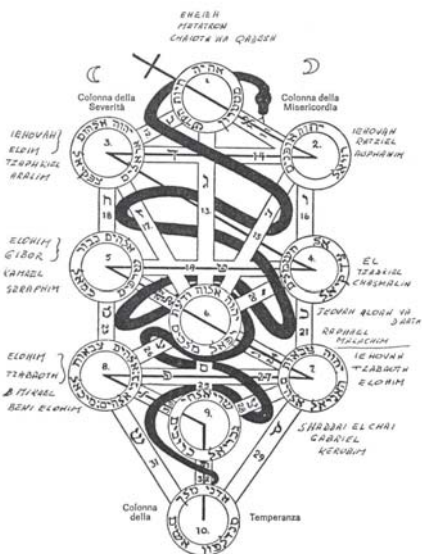
Lad os starte med at se, hvordan Neutzsky-Wulff selv beskriver sine grundmyter. Begrebet beskrives som en indrømmelse til "den akademiske reduktionisme" (side 453), og det er da også, som nævnt, et forsøg på at sætte det enorme mytologiske materiale i et overskueligt system.

Grundlæggende taler han om tre forskellige grundmyter. Den vigtigste er uden sammenligning hierogamiet, som hele 6. del af *Det overnaturlige* beskæftiger sig med. Man kan også udtrykke det på en anden måde: Alle tre grundmyter er relateret til det overordnede mytologiske tema hierogamiet. Neutzsky-Wulff skriver i samme værk side 435 i sin introduktion til eventyrgennemgangen:

435: "Vi har i de første to kapitler af syvende del stiftet bekendtskab med tre grundmyter, som udgør en næsten kabbalistisk triade. Den første handler om kærlighed mellem guder og mennesker, den anden om pagtsbrud og fjendskab. Endelig beskriver den sidste muligheden for redemption gennem mysterierne. Alle tre er de gået igennem tidens vridemaskine, og dog kan vi med vores baggrund kende de oprindelige temaer. Som vi har set, ligger denne tredeling til grund for flere eventyr, end vi måske umiddelbart forestiller os, og det er med denne bagage, vi i det næste kapitel vil tage hul på den måske mest kendte eventyrsamling af alle, den, der er foretaget af Brødrene Grimm."

Eftersom eventyret udspringer af myten, kan man også under læsningen af eventyr anvende grundmytebegrebet. I artiklen *Rodeventyret i Bathos* nr. 10 genfortælles et eksempel på et sådant rodeventyr, og det inkorporerer alle tre grundmyter, idet det i høj grad ligner eventyret om Amor & Psyche, som det er fortalt af Apuleius. (De ulykkelige, der ikke ejer *Bathos* nr. 10, kan jeg glæde med, at artiklen – undtagelsesvist – er at finde på www.chresteria.dk under menupunktet Religion & mytologi > Tekster.)

Rodeventyret starter vanen tro med ydmygelsen og isolationen af den kvindelige hovedperson – en fader gifter sig for anden gang og skaffer dermed sin datter grimme oplevelser på halsen i form af en ond stedmoder og modbydelige stedsøstre. Efter et utal af pinsler sendes hun endelig af sted, ud i skoven (Malkuth), hvor hendes indvielse kan begynde. Ikke overraskende ender hun hos en gammel heks, der

lærer hende templets disciplin (meget lig Baba Yaga-eventyrvarianterne).

Efter at have gennemgået den unge præstindes optræning er hun klar til sin egentlige opgave – at deltage i hierogamiet og dermed blive forenet med det transcendent mandlige, der ofte i eventyret tager totemistisk skikkelse af en drage eller en stor slange. Hun lever i et smukt slot langt fra resten af verden og modtager besøg af sin elskede om natten.

Grunden til, at han kommer i mørket, er, at det transcendent (det dybe mørke, hvor alt er potentielt og endnu ikke skabt) og konsensuelle (dagslyset, hvor alle ting er synlige) ikke er en heldig kombination. Pigen er ikke blevet gift med en jordisk kæreste, der hver anden gang tager opvasken og ellers indgår i verden på hendes betingelser. Da hun blev præstinde, åbnede jorden sig under hende i et slug og tog hende som offer uden vilje til andet end at høre under en andens vilje.

Frem til dette punkt har vi med eventyrets fortolkning af den første grundmyte at gøre: kærlighed mellem guder og mennesker. Men kvinder ER nysgerrige – konsensus trænger sig altid på, hvad enten den selv sniger sig ind, eller pigens af sine misundelige søstre overtales til at gå imod reglerne for omgangen.

I hvert fald ønsker hun så brændende at se (og dermed yderligere aktualisere) sin transcendent elskede, at hun om natten tager et lys for at se hans ansigt, en overtrædelse, der fører til, at han vender tilbage til verden bag verden, sit transcendent ophavssted, og ikke længere kan besøge hende.

Denne synd udgør den anden grundmyte: pagtsbrud og fjendskab. Foreningen mellem denne verden og den hinsidige er brudt – kongen er såret, verden er gået i stykker og må heles igen gennem forsoning.

Et tredje og meget naturligt led i denne rituelle kæde er dermed netop den så nødvendige forsoning: redemptionen gennem mysterierne, som ikke overraskende er fokus i den tredje grundmyte. Pigen angrer (må ud på en tilintetgørende rejse

østen for sol og vesten for måne eller hænger sig selv som i rodeventyret) og finder tilgivelse hos sin elskede, hvorefter de får hinanden.

Til sammen er det tydeligt, at disse tre elementer udgør grundingredienserne i hierogamiet. Den uproblematisk forening gud og menneske imellem er ganske vist nødvendig for fortsættelsen af verdens cyklus, men alene dur den ikke.

Foreningen er nemlig en tilbagetrækning fra verden, et punkt, hvor det transcendent mandlige og det kvindelige så at sige hviler – og har nok – i hinanden. Verden er derimod en forstyrrelse heraf. Det er forholdet mellem den uforstyrrede bølgefunktion og dennes sammenbrud ved jagttagerens mellemkomst.

Hvis ikke der på samme tid var overtrædelse/synd og tilgivelse/redemption, ville verden ikke være til. Det er med andre ord rituelt nødvendigt, at pigen forsynder sig og atter gennem prøvelser fortjener sin nåde. De tre elementer, som hos Neutzsky-Wulff endvidere har udmøntet sig i hver sin grundmyte, er dermed del af en rituel cyklus, som er tæt knyttet til første del af det rituelle grundmønster (omgangen mellem det transcendent mandlige & det kvindelige).

Verden kan siges at opstå i tomrummet mellem de to elskende, når de (for en tid) skilles. I deres forening vender den tilbage til et skabende nulpunkt, hvorfra en ny verden kan udspringe. Selve foreningen er "gold" forstået på den måde, at verden her kun eksisterer som en potentialitet, et kim, der endnu ikke er begyndt at vokse. Det er dette rituelle åndedrag af forening, adskillelse og genforening, der holder verden i live.

Det tilsvarende mønster finder man – blot i en i forhold til eventyret udbygget form – i myterne. Helt tydeligt er det ofte i de totemistiske varianter, hvor pigen ender med et blive forvandlet og antage samme dyreskikkelse som den transcendent ægtemand. Neutzsky-Wulff citerer i *Det overnaturlige* f.eks. en indiansk myte om Fiskemanden og skriver i den forbindelse (side 426f.):

"Historien om Fiskemanden indeholder de fleste af grundmytens elementer. Pigen er i forvejen udvalgt, hun bryder sig ikke om mænd, men da Fiskemanden kommer til hende om natten, ligger hun med ham – han er dog ikke nogen svigermoders drøm, og dette resulterer i en katastrofe for stammen, eftersom dens velstand bygger på dette forhold. (...) Den transcendent ægtemand er som sagt en grundmyte. Prince Charming, Askepots prins, er en cleaned-up version."

Grundmyterne hører tæt sammen med den kognitive skabelse af verden, og først når man har forstået denne grundlæggende karakter, forstår man, hvor dybt deres temaer stikker. Derfor vil vi også i denne artikel se nærmere på en model, der kan hjælpe en sådan forståelse på vej, nemlig kabbala. Neutzsky-Wulff skriver (side 437) om grundmyterne:

"Det er en nærliggende indvending, om man så ikke i grunden i lighed med vore forgængere på området, freudianere og jungianere, kan få hvad som helst ud af dette materiale, hvorfor det da også har været nærværende forfatter magtpåliggende at vise, hvor dybt forankret det, vi har kaldt grundmyter, er i selve the fabric of the conscious universe. Først når disse temaer er mejslet med ildbogstaver i vores bevidsthed, gennem såvel studium af kilderne som personlig erfaring, træder de tilsvarende uimodsigeligt frem af stoffet. Endelig må vi naturligvis være i stand til at si fortællingens forskellige lag, verdensaldrenes aflejringer."

Skal vi ud fra Neutzsky-Wulffs egne beskrivelser tage den akademiske reduktionisme et skridt videre, kan vi opstille følgende definition af en grundmyte:

En grundmyte er et mytologisk mønster, der er udtryk for selve den måde, vi skaber verden på, en neurologisk grundlov. Den er en sprogliggørelse af det ritual, dvs. den procedure, vi anvender til at skabe verden, og den beskrives via det mytologiske sprog.

I forhold til modellens sølvalderfokus kan der, som nævnt, opstilles tre grundmyter, der alle hænger sammen:

1. Kærlighed mellem guder og mennesker, hierogamiet
2. Fjendskab, pagtsbrud, synd og overtrædelse
3. Redemption, forsoning, tilgivelse gennem mysterierne (det myten underliggende ritual)

Det gør selvsagt emnet svært, at grundmyterne kommer så tæt på verdensskabelsen. Alle ritualer og deres tilhørende myter har godt nok med verdensskabelse at gøre, men ofte kan det være nemmere at kunne sammenholde en myte, f.eks. myten om Kores rov, med kendte elementer fra en tilhørende mysteriekult, som i dette tilfælde kunne være de eleusinske mysterier.

Det er derfor vigtigt at have den Neutzsky-Wulff'ske religionsteori grundigt med i bagagen, hvis man ønsker at arbejde indgående med grundmyterne. Ét er at arbejde sig ned i dem, noget andet selvfølgelig "blot" at have den ambition at kunne kende disse grundlæggende temaer, når man støder på dem undervejs i sin mytelæsning. Det sidste kræver ikke nær så meget som det første.

Under alle omstændigheder gælder det om at finde en model, der kan hjælpe én til at forstå grundmyternes sammenhæng med selve tilværelsens grund, og hertil kan kabbala være nyttig. Kabbala er et svært emne i sig selv, men *Det overnaturlige*

giver en grundig indføring, som er møntet på begyndere. Et godt råd er derfor at læse især IV. del igen sammen med denne artikel. Under den følgende gennemgang kan det anbefales at slå op på oversigtsskemaet side 253.

Tager man her et blik på den midterste søjle med de fire aktualisationstrin (Kether-Rachamim-Yesodh-Malkuth), har man fikspunktet for det religiøse grundmønster, som vi har behandlet tidligere: Kether = brudgom/konge; Rachamim = brud/dronning; Yesodh = brudesvend/prins; Malkuth = brudepige/prinsesse, det hele svarende til hhv. det transcendent mandlige – det kvindelige (gudinden) – det dødeligt mandlige – det dødeligt kvindelige.

Hierogamiet, som sølvalderens grundmyter relaterer til, er koncentreret om foreningen af brudgom og brud, hvilket sker i Rachamim (af denne grund også kaldet brudekammeret). De to lavere sephiroth er udtryk for ledsagende omstændigheder og repræsenterer derfor brudesvend og brudepige.

I gralsmysteriet, hvor disse roller vendes på hovedet med verdens undergang til følge (Lancelot sprænger sin rolle som brudesvend i forhold til Guinevere & Arthur), ser vi netop grundmyten med en for denne sagnkreds særlig drejning. Det oprindelige par bestemt for hierogamiet er nemlig Arthur & Guinevere, hvilket også fremgår narrativt af deres rolle som konge & dronning, repræsenterende Kether & Rachamim (se DO side 400).

Grundmyterne har med andre ord fokus på Rachamim, hvortil Kether er nedsteget – præstinden drager det transcendent mandlige ned i verden, og foreningen aktualiserer Ham i brudekammeret.

Et centralt begreb i kabbala er GALGAL, der betyder "hjul" og repræsenterer cyklus (jf. DO, se registret). Hvis man forestiller sig de ti sephiroth som tandhjul, der kan dreje rundt (tag igen et kig på side 253), er det ikke vanskeligt også at forestille sig drivremme forskellige steder i systemet, der får hjulene til at dreje. Dette er et (primitivt) billede af galgal.

Der kan "indsættes" drivremme rundt om flere klynger af sephiroth, f.eks. omkring de fire sephiroth i den midterste søjle. Den cyklus, der er interessant i tilfældet grundmyter er dog især den, der udgøres af de centrale sephiroth: Rachamim, Necach, Yesodh og Hodh.

Forestiller man sig en drivrem omkring disse, har man pludselig en meget central cyklus, nemlig den cyklus, som involverer FORENING, OVERTRÆDELSE og TILGIVELSE. I denne forbindelse er Rachamim (foreningen, grundmyte 1), Hodh (overtrædelsen, grundmyte 2) og Necach (tilgivelsen, grundmyte 3) interessante.

I selve præstindens transcendens repræsenterer de vandrette linier i sephiroth bl.a. transcendsmidlerne (jf. DO side 247), og i dette tilfælde står Hodh for piskningen (straffen for overtrædelse), og Necach for den efterfølgende tilstand af nåde og renhed (tilgivelsen, redemptionen, den efterfølgende ro i buret). Disse to elementer er helt centrale for præstindens rituelle virke, idet de er redskaber i den verdensskabelse, der er hendes pligt som caddiq.

Necach er det evige, salige øjeblik, hvor bruden hviler i brudgommens arme, og verden suges ind som et stort åndedrag, fordi det kun er de to, der eksisterer i dette øjeblik. Hodh er den tyngde, som får præstinden til at falde som den slave og tjenerinde, hun er, "tyngdekraften i det lodrette fald" (DO side 284). Det er de øvre sephiroth nedfældet, Din på Hodh og Chesedh på Necach. Elementerne samles i Rachamim, der kan anskues som den vej, gud og præstinde benytter med Hodh og

Necach som en vægtstang, der gør det muligt at gå i perfekt balance (jf. DO side 283).

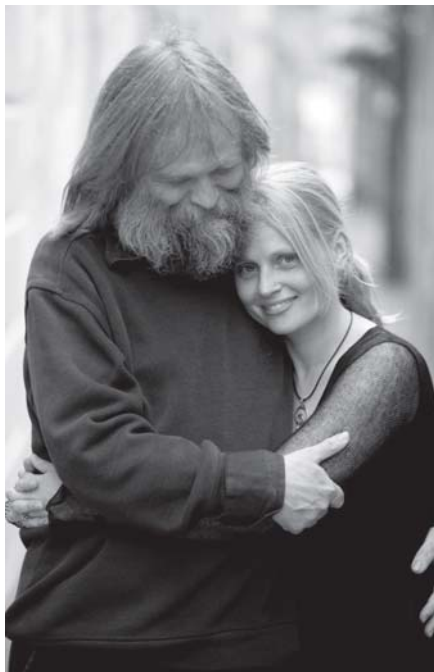
Den adskillelse, som overtrædelse og synd er et billede på, er således nødvendig for verdensskabelsen, for verden vokser ud af tomrummet mellem de elskende. Først i adskillelsen bliver der plads til den (princippet *cimcum* – gud begrænser sig for at gøre plads til verden).

I myterne og eventyrerne optræder disse elementer i forbløffende rene udgaver. Hodh fremstilles ofte som hårdt, opslidende og nedværdigende arbejde, pinsler eller den tilhørende overtrædelse i forhold til det transcendent mandlige (i rodeventyret ønsket om at se sin ægtemand på trods af forbuddet), mens Necach optræder som den lykkelige forsoning, den stakkels hovedperson trods de mange prøvelser altid ender med at opnå (i rodeventyret foreningen med sin ægtemand efter at have hængt sig (hængning som den rituelle ofring, *aiora*)).

Den kabbalistiske model gør det, i kraft af sine sephiroth, dejligt konkret at tale om forskellige aspekter af transcendens og descendens. Disse kan nemlig opfattes som lokaliteter, konkrete rituelle processer, eller man kan, som vi har set, lade dem repræsentere af "arketyper" som brudgom & brud.

Dette bevirker, at kabbala, når først man er blevet fortrolig med tankegangen, kan tilføre mytelæsningen en nyttig konkrethed i form af ældgamle og temmelig afprøvede billeder, der gør det muligt sprogligt at håndtere verdensskabelsens mekanismer – og dermed og grundmyterne.

Lad os tage et par eksempler. De fleste kender eventyret om Skønheden & Udyret, her i én af dets utallige versioner:

Once upon a time as a merchant set off for market, he asked each of his three daughters what she would like as a present on his return. The first daughter wanted a brocade dress, the second a pearl necklace, but the third, whose name was Beauty, the youngest, prettiest and sweetest of them all, said to her father: "All I'd like is a rose you've picked specially for me!"

When the merchant had finished his business, he set off for home. However, a sudden storm blew up, and his horse could hardly make headway in the howling gale. Cold and weary, the merchant had lost all hope of reaching an inn when he suddenly noticed a bright light shining in the middle of a wood.

As he drew near, he saw that it was a castle, bathed in light. "I hope I'll find shelter there for the night," he said to himself. When he reached the door, he saw it was open, but though he shouted, nobody came to greet him.

Plucking up courage, he went inside, still calling out to attract attention. On a table in the main hall, a splendid dinner lay already served. The merchant lingered, still shouting for the owner of the castle. But no one came, and so the starving merchant sat down to a hearty meal.

Overcome by curiosity, he ventured upstairs, where the corridor led into magnificent rooms and halls. A fire crackled in the first room and a soft bed looked very inviting. It was now late, and the merchant could not resist. He lay down on the bed and fell fast asleep.

When he woke next morning, an unknown hand had placed a mug of steaming coffee and some fruit by his bedside. The merchant had breakfast and after tidying himself up, went downstairs to thank his generous host. But, as on the evening before, there was nobody in sight.

Shaking his head in wonder at the strangeness of it all, he went towards the garden where he had left his horse, tethered to a tree. Suddenly, a large rose bush caught his eye. Remembering his promise to Beauty, he bent down to pick a rose.

Instantly, out of the rose garden, sprang a horrible beast, wearing splendid clothes. Two bloodshot eyes, gleaming angrily, glared at him and a deep, terrifying voice growled: "Ungrateful man! I gave you shelter, you ate at my table and slept in my own bed, but now all the thanks I get is the theft of my favourite flowers! I shall put you to death for this slight!"

Trembling with fear, the merchant fell on his knees before the Beast. "Forgive me! Forgive me! Don't kill me! I'll do anything you say! The rose wasn't for me. It was for my daughter Beauty. I promised to bring her back a rose from my journey!" The Beast dropped the paw it had clamped on the unhappy merchant. "I shall spare your life, but on one condition, that you bring me your daughter!"

The terror-stricken merchant, faced with certain death if he did not obey, promised that he would do so. When he reached home in tears, his three daughters ran to greet him. After he had told them of his dreadful adventure, Beauty put his mind at rest immediately. "Dear father, I'd do anything for you! Don't worry, you'll be able to keep your promise and save your life! Take me to the castle. I'll stay there in your place!" The merchant hugged his daughter. "I never did doubt your love for me. For the moment I can only thank you for saving my life."

So Beauty was led to the castle. The Beast, however, had quite an unexpected greeting for the girl. Instead of menacing doom as it had done with her father, it was surprisingly pleasant. In the beginning, Beauty was frightened of the Beast, and shuddered at the sight of it.

Then she found that, in spite of the monster's awful head, her horror of it was gradually fading as time went by. She had one of the finest rooms in the Castle, and sat for hours,

embroidering in front of the fire. And the Beast would sit, for hours on end, only a short distance away, silently gazing at her. Then it started to say a few kind words, till in the end, Beauty was amazed to discover that she was actually enjoying its conversation.

The days passed, and Beauty and the Beast became good friends. Then one day, the Beast asked the girl to be his wife. Taken by surprise, Beauty did not know what to say. Marry such an ugly monster? She would rather die! But she did not want to hurt the feelings of one who, after all, had been kind to her. And she remembered too that she owed it her own life as well as her father's. "I really can't say yes," she began shakily. "I'd so much like to..." The Beast interrupted her with an abrupt gesture. "I quite understand! And I'm not offended by your refusal!"

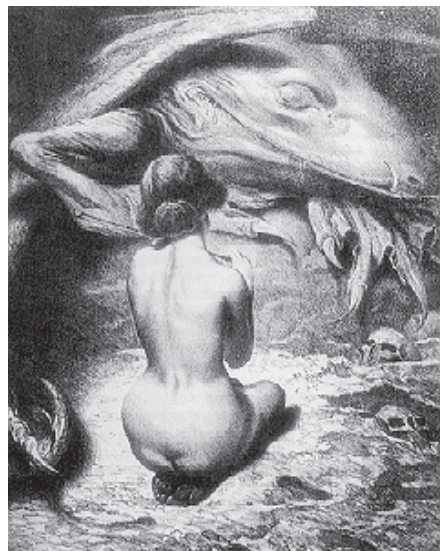
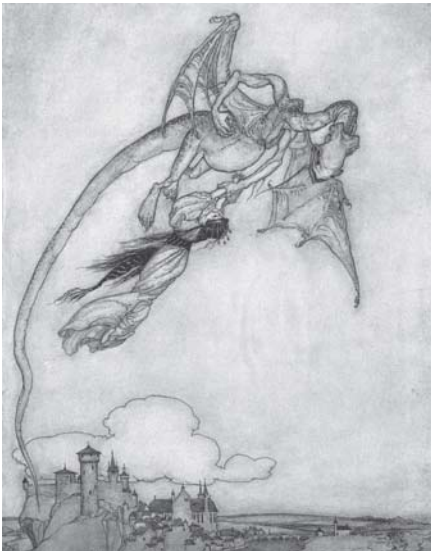
Life went on as usual, and nothing further was said. One day, the Beast presented Beauty with a magnificent magic mirror. When Beauty peeped into it, she could see her family, far away. "You won't feel so lonely now," were the words that accompanied the gift. Beauty stared for hours at her distant family. Then she began to feel worried.

One day, the Beast found her weeping beside the magic mirror. "What's wrong?" he asked, kindly as always. "My father is gravely ill and close to dying! Oh, how I wish I could see him again, before it's too late!" But the Beast only shook its head. "No! You will never leave this castle!" And it stalked off in a rage.

However, a little later, it returned and spoke solemnly to the girl. "If you swear that you will return here in seven days time, I'll let you go and visit your father!" Beauty threw herself at the Beast's feet in delight. "I swear! I swear I will! How kind you are! You've made a loving daughter so happy!"

In reality, the merchant had fallen ill from a broken heart at knowing his daughter was being kept prisoner. When he embraced her again, he was soon on the road to recovery. Beauty stayed beside him for hours on end, describing her life at the Castle, and explaining that the Beast was really good and kind.

The days flashed past, and at last the merchant was able to leave his bed. He was completely

well again. Beauty was happy at last. However, she had failed to notice that seven days had gone by.

Then one night she woke from a terrible nightmare. She had dreamt that the Beast was dying and calling for her, twisting in agony. "Come back! Come back to me!" it was pleading. The solemn promise she had made drove her to leave home immediately.

"Hurry, good horse!" she said, whipping her steed onwards towards the castle, afraid that she might arrive too late. She rushed up the stairs, calling, but there was no reply. Her heart in her mouth, Beauty ran into the garden and there crouched the Beast, its eyes shut, as though dead. Beauty threw herself at it and hugged it tightly. "Don't die! Don't die! I'll marry you ..."

At these words, a miracle took place. The Beast's ugly snout turned magically into the face of a handsome young man. "How I've been longing for this moment!" he said. "I was suffering in silence, and couldn't tell my frightful secret. An evil witch turned me into a monster and only the love of a maiden willing to accept me as I was, could transform me back into my real self. My dearest! I'll be so happy if you'll marry me."

The wedding took place shortly after and, from that day on, the young Prince would have nothing but roses in his gardens. And that's why, to this day, the castle is known as the Castle of the Rose.

Vi møder her den første grundmyte i næsten oprindelig udgave – som Andromeda ofres til dragen, føres Skønheden til Udyrets slot. Narrativt set skal der i begge tilfælde en forklaring til – begge piger må imødekomme et grusomt krav fra et overnaturligt væsen. Det er ikke længere nok blot at beskrive, at den kommende præstinde føres til templet.

I eventyret forklares Uhyrets totemistiske udseende endvidere med en forbandelse, hvorfor han til sidst afkaster denne skikkelse til fordel for prinsens mere "behagelige" (og ufarlige) udseende.

Denne afstandtagen til den mere oprindelige fremstilling kommer tydeligt til udtryk gennem Skønhedens reaktion. Hun kunne aldrig finde på at gifte sig med et hæsligt uhyre (og han accepterer det! – som om slavepiger havde ret til at sige nej), men prinseskikkelsen støder ikke på de samme forbehold.

Prinsfiguren kan på denne måde godt snyde i folkeeventyrene. Som vi så, er prinsen som "arketype" knyttet til Yesodh og den dødelige mands rolle i hierogamiet (som underlagt det kvindelige/gudinden). Men i eventyrene kan prinsen også repræsentere det transcendent mandlige, især når der er tale om en forvandlet prins (en frøkonger, drage, bjørn o. lign.).

Eventyret om Rapunzel indeholder begge typer anvendelse af figuren, både en troldmand, som pigen skal giftes bort til (det transcendent mandlige), og den unge prins, der ender med at løbe af med hende (det dødeligt mandlige), hvorfor enden, set med sølvalderens øjne, ikke er helt så god, som det umiddelbart kunne se ud til.

Den anden grundmyte er ligeledes repræsenteret i form af Skønhedens overtrædelse af påbuddet om at være tilbage fra familiebesøget efter en uge. Ganske som i eventyret om Amor & Psyche bliver familien og glæden ved det gamle liv (konsensus) skyld i, at pigen forsynder sig.

I denne eventyrversion sendes hun dog ikke gennem en lang række prøvelser og pinsler for at sone sin synd, men hendes egen samvittighed og endnu uerkendte kærlighed til Udyret får hende – i form af en drøm (kontakten til verden bag verden,

når konsensus ikke er så stærk) – til at skynde sig hjem til ham. Og hermed begynder den tredje grundmyte.

Igen er det tydeligt, hvordan eventyret fjerner sig fra det oprindelige rituelle rationale til fordel for narrative hensyn, men ikke desto mindre er alle tre grundmyter tydelige i historien. Den tredje og sidste beskrives som redemption gennem kærligheden og hierogamiet, i sidste ende alle søvaldermysteriers kerne.

Et sidste eksempel er følgende totemistiske eventyr, som er indiansk og indeholder grundmyte 1 og 2. Den lykkelige genforening sker ikke i denne version, men historien ender ved pagtsbruddet og det transcendent mandliges tilbagevenden til verden bag verden (i dette tilfælde forvandlingen til en klippe). I modsætning til eventyret fremstiller myten udelukkende det transcendent mandlige i dets totemistiske form:

The Bear Who Married a Woman (Tsimshian, Alaska)

Once upon a time there lived a widow of the tribe of the Gispaxlá'ts. Many men tried to marry her daughter, but she declined them all.

The mother said, "When a man comes to marry you, feel of the palms of his hands. If they are soft, decline him. If they are rough, accept him." She meant that she wanted to have for a son-in-law a man skillful in building canoes.

Her daughter obeyed her commands and refused the wooings of all young men. One night a youth came to her bed. The palms of his hands were very rough, and therefore she accepted his suit. Early in the morning, however, he had suddenly disappeared, even before she had seen him.

When her mother arose early in the morning and went out, she found a halibut on the beach in front of the house, although it was midwinter. The following evening the young man came back, but disappeared again before the dawn of the day. In the morning the widow found a seal in front of the house. Thus they lived for some time. The young woman never saw the face of her husband; but every morning she found an animal on the beach, every day a larger one. Thus the widow came to be very rich.

She was anxious to see her son-in-law, and one day she waited until he arrived. Suddenly she saw a red bear emerge from the water. He carried a whale on each side, and put them down on the beach. As soon as he noticed that he was observed, he was transformed into a rock, which may be seen up to this day. He was a supernatural being of the sea.

Anbefalet videre læsning om grundmyter:

Artiklen *Rodeventyret* i *Bathos* nr. 10

Artiklen *Feraliae nuptiae* i *Bathos* nr. 11

Artiklen *Arketyper* i *Bathos* nr. 12 (se især side 51)

Del IV i *Det overnaturlige*, især kapitlerne om Hodh og Necach (9 og 10)

Del VI i *Det overnaturlige* om hierogamiet